НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	**Український державний університет імені Михайла Драгоманова**
Освітня програма	**56862 Філософія**
Рівень вищої освіти	**Доктор філософії**
Спеціальність	**033 Філософія**

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – https://naqa.gov.ua/

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

06.06.2025 р. Справа № 1133/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Сминтина Олена Валентинівна – головуючий,

Афанасьєва Людмила Василівна,

Філоненко Наталія Георгіївна,

Філатова Оксана Степанівна,

Федик Тамара Олександрівна,

Соколовський Олег Леонідович,

Серебрянська Ірина Миколаївна,

Романенко Олена Віталіївна,

Лиман Ігор Ігорович,

Кравченко Олександр Васильович,

Виткалов Сергій Володимирович,

Бондаренко Олександр Сергійович,

Луцак Світлана Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Гончаренко Катерина Сергіївна – гарант ОП,

Шабанова Юлія Олександрівна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	**Український державний університет імені Михайла Драгоманова**
Назва ВСП ЗВО	*не застосовується*
ID освітньої програми в ЄДЕБО	**56862**
Назва ОП	**Філософія**
Галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
Спеціальність	**033 Філософія**
Спеціалізація (за наявності)	*відсутня*
Рівень вищої освіти	**Доктор філософії**
Вид освітньої програми	**Освітньо-наукова**

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 13, *Проти* – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності A, E чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма повною мірою відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 033 «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОНН№287 від 01 квітня 2022 року, забезпечуючи досягнення всіх визначених результатів навчання шляхом поєднання обов'язкових і спеціалізованих освітніх компонентів, а також завдяки системній науковій і практичній підготовці здобувачів. Аналіз робочих програм/силабусів підтверджує навчально-методичне забезпечення досягнення заявлених результатів згідно зі стандартом. Загалом, текст ОНП встановлює 9 результатів навчання, які повністю відповідають Стандарту вищої освіти зі спеціальності 033 «Філософія» для третього (освітньо-наукового) рівня. Крім того, матеріали акредитаційної справи засвідчують, що затверджені закладом вищої освіти програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього (освітньо-наукового) рівня освіти.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійні стандарти відсутні. Професійна кваліфікація не присвоюється.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з висновком ЕГ, що мета ОНП повністю узгоджується з місією, візією та стратегічними цілями розвитку ЗВО, визначених в «Стратегії розвитку Українського державного університету імені Михайла Драгоманова на 2023–2028 роки» та Статуті (https://surl.li/sdosnw). Її реалізація забезпечує підготовку висококваліфікованих науковців і викладачів у галузі філософії, орієнтованих на наукову новизну, академічну доброчесність та формування інноваційного, освіченого суспільства.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ГЕР погоджується з ЕГ про активне залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших стейкхолдерів до обговорення ОНП. Крім того, рецензії, що наявні в матеріалах акредитаційної справи, підтверджують відповідність освітньо-наукової програми (ОНП) "Філософія" основним нормативним вимогам, що дозволяє рекомендувати її до реалізації для якісної підготовки фахівців. Зокрема Професор В.І. Менжулін

(Національний університет "Києво-Могилянська академія") відзначив активну співпрацю Інституту філософії з провідними ЗВО для вироблення узгодженого бачення трансформації філософської освіти. Професор Д.М. Шевчук (Національний університет "Острозька академія") наголосив на практичній орієнтованості ОНП та наявності авторських дисциплін, що сприяють формуванню практичних компетентностей здобувачів. Доктор філософських наук Сергій Йосипенко (Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України) та професор М.І. Бойченко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка) підкреслили унікальність програми в її варіативності. Ця особливість дозволяє аспірантам обирати напрямки досліджень відповідно до профілю кафедр, що забезпечує інклюзивність та можливість працювати з вузькопрофільними науковими керівниками. Позитивну оцінку дав також кандидат філософських наук Олександр Коломієць (Київський інститут Національної гвардії України).

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим підкритерієм: Освітньо-наукова програма (ОНП) враховує досвід споріднених програм вітчизняних та іноземних закладів вищої освіти. Її зміст формується з урахуванням результатів участі викладачів у освітніх та наукових проєктах, їхнього підвищення кваліфікації, а також регіонального контексту та потреб ринку праці. До обговорення та рецензування ОНП були залучені представники інших освітніх програм, зокрема провідні фахівці філософської галузі: науково-педагогічні працівники Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету «Острозька академія» та Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень E

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Освітня складова ОНП «Філософія» має обсяг 45 кредитів ЄКТС, з яких 33 кредити закріплено за обов’язковими компонентами й 13 за вибірковими дисципліни. Тобто нормативи ст. 5, 62 Закону України "Про вищу освіту" виконуються в повному обсязі.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст та структура освітньої програми мають суттєві недоліки, що не дозволяють повною мірою досягти заявленої мети та програмних результатів навчання (ПРН). Хоча ОНП "Філософія" має чітку чотириблокову структуру, порядок забезпечення ПРН9 ("Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін") є незрозумілим. Зокрема, матриця забезпечення результатів навчання вказує, що ПРН9 формується в усіх компонентах, окрім ЗН03 "Методи планування та обробки результатів наукових досліджень". Водночас, обов'язкові освітні компоненти не передбачають оволодіння здобувачами методологією педагогічної діяльності на теоретичному рівні. У робочих програмах/силабусах відсутні теми або змістові модулі психолого-педагогічного та методологічного спрямування, зокрема, щодо методик викладання філософських дисциплін у закладах вищої освіти, за винятком П01 "Науково-педагогічна практика". Посилання на принцип безперервності навчання є непереконливим, оскільки значна частина здобувачів до вступу в аспірантуру не вивчала відповідні педагогічні дисципліни ("Методика викладання у ВШ", "Педагогіка та методика викладання") на попередніх рівнях освіти. Це особливо стосується тих, хто здобував спеціальності, які не передбачають ці компоненти (наприклад, "Право", "Міжнародний менеджмент", "Облік та Аудит"). Крім того, повноцінна педагогічна підготовка здобувачів ступеня доктора філософії через лише двотижневу науково-педагогічну практику (3 кредити ЄКТС) та по одній темі, де не формуються ключові педагогічні компетентності (ОК1, ОК5), є недостатньою, що свідчить про недотримання Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 року "Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)", зокрема Положення щодо педагогічної складової при проєктуванні освітньо-наукової програми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР погоджується з висновками ЕГ, що зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 033 Філософія.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Матеріали акредитаційної справи засвідчують, що здобувачі ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до чинного законодавства. Це право реалізується через вибір теми дослідження, наукового керівника, індивідуального навчального плану та вибіркових дисциплін, тематика яких загалом відповідає спеціальності 033 «Філософія». Такий підхід повністю узгоджується з вимогами статті 62 Закону України "Про вищу освіту"

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Здобувачі ОНП проходять навчально-педагогічну практику обсягом 3 ЄКТС на 3 курсі в 5 семестрі. ГЕР вважає, що цей обсяг та зміст є недостатніми для формування повноцінних професійних навичок, які дають можливість здобути СК 4 та досягти ПРН9. Зазначена практика не ґрунтується на належній теоретичній підготовці до педагогічної діяльності у вищій освіті. Робоча програма науково-педагогічної практики містить виключно асистентську складову, але не надає інформації про її суто наукову частину. Звітна документація ЗВО про проходження асистентської практики (2021, 2023 роки) та науково-педагогічної практики (2024 рік), надана на запит ЕГ, відрізняється лише показником "керівництво науковими студентськими дослідженнями"

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Вивчення змісту робочих програм дисциплін дає підстави дійти висновку про те, що у рамках ОНП здобувачі отримують можливість розвинути важливі соціальні навички.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим підкритерієм

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Дуальна форма здобуття освіти за цією ОНП не передбачена

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОНП сприяє досягненню Цілей сталого розвитку до 2028 року, зокрема в частині якісної освіти, гендерної рівності, гідної праці та економічного зростання, скорочення нерівності, миру та справедливості

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до аспірантури Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (https://surl.li/seouko) є чіткими, недискримінаційними та відповідають чинному законодавству України.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим під критерієм: правила прийому та Програма вступних випробувань враховують фахові особливості, містять чіткі умови допуску й оцінювання, забезпечують об'єктивність відбору та відповідають вимогам кваліфікаційного рівня.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать

національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

ГЕР підтверджує, що Університет має встановлені процедури визнання результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах та під час академічної мобільності, що підтверджується належною нормативною базою. ГЕР погоджується, що хоча ці процедури існують, їхнє застосування для ОНП "Філософія" було обмежене через пандемію та повномасштабну війну. Проте, у відповідь на зауваження ЕГ, ОНП планує активно популяризувати можливості академічної мобільності серед аспірантів з 2025/2026 навчального року, покращуючи інформування та підтримку здобувачів.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

ГЕР погоджується з висновками ЕГ, що хоча Університет Драгоманова має чіткі процедури визнання результатів неформальної та інформальної освіти регулюється окремим «Положенням про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу». Однак їх застосування для ОНП "Філософія" наразі обмежене через низьку поінформованість аспірантів, відсутністю відповідних запитів з боку здобувачів, які поки що не ініціювали процес визнання результатів, здобутих поза межами формальної освіти. Також має місце недостатній рівень поінформованості аспірантів про наявні можливості, та зовнішні чинники.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ГЕР погоджується з висноком ЕГ, що ОНП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 033 «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ГЕР підтверджує, що Гарант програми надає загальну інформацію про ОНП, її цілі, терміни навчання та вимоги до дослідницької роботи на початку кожного навчального року. Експертна група зафіксувала високий рівень поінформованості та задоволеності учасників освітнього процесу цією системою інформування. Гарант також системно відстежує реалізацію ОНП протягом усього періоду навчання. Протягом освітнього процесу, здобувачі постійно отримують повну інформацію про кожен освітній компонент через чітко структуровані силабуси на платформі Moodle. Комунікація між викладачами та здобувачами відбувається безперервно (усно, через Moodle, корпоративну пошту, месенджери), забезпечуючи високу прозорість. Однак, для службового спілкування не рекомендовано використовувати Telegram (згідно з рішенням НКЦК та рекомендаціями МОН).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ, що ОНП "Філософія" успішно інтегрує навчання та дослідницьку діяльність. Це досягається завдяки освітнім компонентам, які розвивають практичні навички роботи з джерелами та структурування досліджень. Програма також сприяє формуванню навичок наукової комунікації та розширенню уявлень щодо методологічних підходів до наукового дослідження. Застосування принципів Open Science та підтримка індивідуальних консультацій додатково створюють креативне наукове середовище для аспірантів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Аналіз наданих на запит ГЕР ОНП за 2023 та 2024 роки свідчить, що зміст освітніх компонентів програми оновлюється. Це відбувається з урахуванням сучасних практик, міжнародного досвіду викладачів, а також результатів їхніх стажувань та наукових проєктів. Аналіз робочих програм/силабусів виявив, що в деяких освітніх компонентах (ОК) списки рекомендованої літератури містять застарілі джерела.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим підкритерієм

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контролю та критерії оцінювання, викладені в робочих програмах/силабусах, чітко визначені й дозволяють об'єктивно оцінити, наскільки здобувачі досягли заявлених програмних результатів навчання ОНП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Матеріали акредитаційної справи засвідчують, що форми атестації здобувачів вищої освіти за цією освітньою програмою відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 033 для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Форма атестації – публічний захист дисертації доктора філософії – відповідає Закону України "Про вищу освіту" та іншим підзаконним актам, що належним чином закріплено у відповідних нормативних документах закладу вищої освіти.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів в університеті чіткі та зрозумілі, а також належним чином доступні для всіх учасників освітнього процесу. Процедури оскарження результатів та ліквідації академічної заборгованості за ОНП врегульовані відповідними нормативними документами ЗВО, а робочі програми/силабуси містять чіткі критерії оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО діє система забезпечення академічної доброчесності, що закріплена у низці внутрішніх Положень, які чітко визначають політику, процедури та механізми запобігання порушенням. Усі кваліфікаційні роботи перевіряються за допомогою систем StrikePlagiarism та Turnitin, і наразі порушень академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу в рамках ОНП не виявлено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень A

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень E

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах

освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Аналіз інформації з Таблиці 2 Відомостей про самооцінювання виявив, що не всі науково-педагогічні працівники ОНП відповідають вимогам пункту 38.1 Ліцензійних умов, що є суттєвим недоліком. Цей пункт встановлює критерій наявності не менше п'яти публікацій у фахових виданнях України або наукометричних базах Scopus/Web of Science Core Collection протягом останніх п'яти років.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного добору викладачів в університеті є прозорими, недискримінаційними та належним чином визначені у внутрішніх нормативних документах. Для об'єктивності конкурсного добору НПП Центром моніторингу якості освіти УД проводиться щорічне рейтингове оцінювання НПП. Це дозволяє залучити висококваліфікованих фахівців для успішної реалізації освітньої програми, причому для відбору найкращих викладачів враховуються результати рейтингового оцінювання. Однак, аналіз складу науково-педагогічних працівників (НПП) та їхньої професійної кваліфікації (див. підкритерій 6.1) свідчить, що ці процедури не були належним чином застосовані при відборі викладачів для реалізації саме цієї освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ГЕР відзначає як сильну сторону ОНП є активне залучення провідних вітчизняних та зарубіжних фахівців до навчального та дослідницького процесу. Це проявляється у їхній участі в обговоренні та вдосконаленні змісту програми, проведенні гостьових лекцій, наданні консультацій, рецензуванні та опонуванні дисертаційних досліджень, що значно збагачує освітній досвід здобувачів та сприяє інтеграції програми в актуальний науковий контекст.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

В університеті налагоджена система підтримки професійного розвитку викладачів, яка охоплює регулярне оцінювання їхньої діяльності, постійне підвищення кваліфікації та стажування, і все це регулюється чіткими внутрішніми документами. Й хоча у звіті з самооцінювання не наведено конкретних прикладів оцінювання/рейтингування наукових та науково-педагогічних працівників, яке проводиться в ЗВО, інформація на сайті підтверджує, високі показники ННП і кафедр, які забезпечують дану ОНП (https://surl.li/drxjlc)

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Матеріали акредитаційної справи свідчать, що ЗВО належним чином забезпечує освітню програму "Філософія" необхідними ресурсами. Університет володіє достатньою матеріально-технічною базою, що повністю забезпечує досягнення цілей та результатів навчання ОНП. Це включає використання платформи Moodle для дистанційного навчання, доступ до сучасних навчальних корпусів, комп'ютерних класів, мультимедійного обладнання та ліцензійного програмного забезпечення. Додатково, наукова бібліотека ЗВО надає широкий доступ до ресурсів, таких як каталоги, бази даних, репозитарій, наукові видання, а також до провідних наукометричних баз (Web of Science, Scopus). Це все сприяє ефективному досягненню визначених цілей програми та програмних результатів навчання, одночасно забезпечуючи інклюзивність та безпеку освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Матеріали акредитаційної справи засвідчують, що усі учасники освітнього процесу ОНП мають належний доступ до сучасної матеріально-технічної інфраструктури, інформаційно-комунікаційних систем, навчально-методичних платформ та бібліотечних ресурсів, що відповідає вимогам законодавства та внутрішніх регламентів.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим підкритерієм.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим підкритерієм.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з висновками ЕГ про те, що ЗВО має необхідні умови для забезпечення права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Університет пропонує індивідуальні графіки, дистанційне навчання, доступні приміщення та психологічну підтримку. Навіть попри відсутність таких здобувачів на даній програмі наразі, необхідні умови та нормативна база вже створені.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Матеріали акредитаційної справи засвідчують, що в ЗВО діє ефективна система врегулювання конфліктів та реалізації антикорупційної політики. Вона закріплена у відповідних Положеннях, а Центр моніторингу якості освіти систематично контролює антикорупційні аспекти через регулярні опитування. Налагоджені процедури реагування на випадки булінгу, дискримінації, сексуального домагання та інших порушень є доступними, ефективно функціонують і відповідають чинному законодавству, забезпечуючи можливість конфіденційного звернення. Під час реалізації ОНП таких звернень не зафіксовано.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень E

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Матеріали акредитаційної справи засвідчують, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП врегульовані внутрішніми нормативними документами, зокрема, Положення про освітні програми та навчальні плани (https://surli.cc/bppcdc), Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти (https://surl.li/opurnt). Передбачений щорічний моніторинг реалізації програми з обговоренням його результатів на випусковій кафедрі. Хоча порівняльний аналіз демонструє оновлення змісту освітніх компонентів ОНП у 2024 році порівняно з 2023 роком, ГЕР відзначає суттєве порушення. Зокрема, якщо ОНП на 2023/2024 навчальний рік (надана на запит ГЕР) була затверджена 30 березня 2023 року, то ОНП та навчальний план на 2024/2025 навчальний рік були затверджені лише 24 жовтня 2024 року та введені в дію 19 листопада 2024 року. Це свідчить про порушення прав абітурієнтів та здобувачів на своєчасне ознайомлення з офіційними документами освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ, що здобувачі активно залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та процедур забезпечення її якості. Це відбувається як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування, зокрема завдяки їхній участі в робочих групах та регулярному анкетуванню випускників та здобувачів, засіданнях Ради молодих вчених, що надає можливість врахувати їхні пропозиції.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Представники роботодавців залучені до процесу перегляду та оновлення ОНП, передусім як рецензенти. В групі забезпечення ОНП стейкхолдери відустні.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ГЕР погоджується з обґрунтованими висновками ЕГ, що у ЗВО існує системна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У закладі розроблені та послідовно впроваджуються належні процедури своєчасного реагування на результати моніторингу освітньої програми, Завдяки роботі Центру моніторингу якості освіти та активній участі здобувачів та заінтересованих сторін через опитування, забезпечується постійне вдосконалення змісту ОНП. Позитивною практикою є долучення до цього процесу Ради молодих вчених, що підтверджується, наприклад, їхніми пропозиціями щодо коригування назв дисциплін

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Повна акредитація цієї ОНП здійснюється вперше

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим під критерієм

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ за цим підкритерієм верифіковано.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт освітньо-наукової програми Філософія розміщено на сайті кафедри філософії;електронна пошта, на яку можна подавати зауваження та пропозиції, знаходиться на титулі ОНП (https://kf.ffs.udu.edu.ua/images/projekt_onp.pdf)

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР погоджується з висновками ЕГ за даним підкритерієм

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

ГЕР підтримує висновки ЕГ щодо виконання вимог даного під критерію: ОНП ефективно формує дослідницькі, викладацькі та інноваційні навички, враховуючи сучасні наукові тенденції та потреби студентів. Гнучкий вибір дисциплін та акцент на володінні іноземною мовою сприяють підготовці висококваліфікованих фахівців. Результати опитувань аспірантів свідчать про відповідність змісту освітньої програми їх науковим інтересам.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

ГЕР погоджується з ЕГ, що структурні підрозділи та кафедри Навчально-наукового інституту філософської освіти і науки рекомендують наукових керівників, дослідження яких відповідають науковим запитам здобувачів. Однак, аналіз інформації щодо наукового керівництва аспірантами виявив, що процедура призначення наукових керівників для 85 здобувачів, яких супроводжують 30 НПП (не всі з яких є частиною групи забезпечення програми), є неповною. Надана таблиця порівняльного аналізу тематик дисертаційних досліджень та наукових публікацій керівників не містила даних про наукові ступені та вчені звання, містила застарілі наукові публікації , що суттєво ускладнило роботу ГЕР і змусило її самостійно уточнювати цю інформацію (вибірково) в профілях викладачів. Крім того, інформація про наукові здобутки керівників у таблиці не відображає спільну участь у держбюджетних темах та проєктах, хоча саме цей вид діяльності є сильною стороною ОНП. обгрунтування зв'язку теми дисертанта та досліджень наукового керівника

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

ГЕР підтверджує, що ЗВО спроможний формувати разові спеціалізовані вчені ради за напрямком підготовки здобувачів цієї освітньо-наукової програми. Університет дотримується встановлених процедур оцінювання та проведення захистів, що забезпечує академічну прозорість та відповідність державним стандартам.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Звіт ЕГ за цим підкритерієм верифікований.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

ГЕР погоджується з ЕГ у тому, що в рамках цієї ОНП відбувається популяризація залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти (міжнародні проекти Erasmus+; Jean Monnet, наукові конференції тощо). Водночас, ГЕР звертає увагу на відсутність практичного досвіду у здобувачів закордонної академічної мобільності.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим під критерієм

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ГЕР погоджується з висновком ЕГ за цим під критерієм

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Системно залучати стейкхолдерів до обговорення мети та змісту освітньої програми, включати їх до складу проєктної групи, а також долучати до постійного оновлення змісту програми відповідно до актуальних тенденцій.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Для досягнення РН9 та усунення суттєвих недоліків в аспекті 2.2, ГЕР рекомендує закладу до початку 2025/2026 навчального року вдосконалити процедуру формування РН9, передбачивши обов'язкову теоретичну підготовку здобувачів з педагогіки, психології вищої школи та методики викладання філософських дисциплін на додаток до наявної науково-педагогічної практики .

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

На початок 2025-2026 навчального року необхідно проаналізувати потреби здобувачів ОНП "Філософія" щодо академічної мобільності, популяризувати та підвищити їхню обізнаність про існуючі можливості, включно з визнанням неформальної освіти. Це дозволить забезпечити практичну реалізацію їхньої активної участі в таких програмах шляхом розробки та запровадження дієвих механізмів з актуалізації відповідних процедур та практичного визнання результатів академічної мобільності й неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку 2025-2026 навчального року рекомендується оновити зміст робочих програм/силабусів: інформацію про очікувані результати навчання (знання та вміння); оновити перелік літературних джерел, включаючи електронні ресурси а також англомовні публікації у галузі філософії.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР погоджується з рекомендаціями ЕГ.

Критерій 6. Людські ресурси

При плануванні розподілу навчального навантаження на 2025-2026 навчальний рік чітко дотримуватися вимог п.37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності стосовно принципів визначення професійної кваліфікації викладачів. При визначенні відповідності їх професійної кваліфікації рекомендується користуватися "Роз'ясненнями щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми" (https://bit.ly/4gG5Yki) (критерій 6, підкритерій 6.1).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо покращення комунікації зі стейкхолдерами для залучення фахівців, аби забезпечити здобувачам підтримку ментального здоров'я та підвищити рівень безбар'єрності протягом одного року. 2. Центру супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами посилити та адаптувати підходи до підтримки, враховуючи очікуване збільшення кількості здобувачів, які потребуватимуть психологічної та ментальної допомоги в умовах воєнного та післявоєнного періоду.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Чітко дотримуватися внутрішніх процедур перегляду та оновлення освітніх програм. Зокрема, затверджувати та оприлюднювати оновлені редакції ОП з усіма супровідними документами до початку вступної кампанії. 2. Забезпечити більш активну участь роботодавців у процесах проєктування ОНП. 3. Посилити систему внутрішнього моніторингу якості ОНП, яка дозволить своєчасно виявляти та усувати суттєві недоліки освітньої програми ще до зовнішньої акредитації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Регулярно оновлювати інформаційні ресурси ЗВО з метою забезпечення повної прозорості та публічності ОНП «Філософія» та відповідної діяльності університету, що сприятиме підвищенню довіри з боку всіх заінтересованих сторін.

Критерій 10. Навчання через дослідження

При наступному перегляді ОНП удосконалити зміст ОНП, забезпечивши належну підготовку здобувачів з методології педагогічної діяльності До початку 2025-2026 навчального року необхідно вдосконалити процедуру призначення наукових керівників, забезпечити повну та актуальну інформацію про їхні наукові здобутки (включно з участю у проєктах) та чітко обґрунтовувати зв'язок між дослідженнями керівників та темами дисертантів.

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	*ГЕР 03 ID 56862.pdf*	GxZLQs4FGmbChY8dWSPOiPoDRVLFu5VHTCsKvRMeSzg=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СМИНТИНА ОЛЕНА ВАЛЕНТИНІВНА